

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАНИ

Кафедра фізичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Інна САВИЦЬКА

2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри філософії та
міжнародної комунікації

Протокол № 10 від 18.05.2023 р.

Завідувач кафедри

Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Фізична культура і спорт»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант ОП

Сава БРИНЗАК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

спеціальність
освітньо-професійна програма
факультет (ННІ)

017 «Фізична культура і спорт»
«Фізична культура і спорт»
Гуманітарно-педагогічний

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації Матвієнко
Ірина Сергіївна, к.філос.н, доцент

1. Опис навчальної дисципліни

ВК 4.8 «КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>
Галузь знань	<i>01 Освіта/Педагогіка</i>
Спеціальність	<i>017 «Фізична культура і спорт»</i>
Освітньо-професійна програма	<i>«Фізична культура і спорт»</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	<i>Вибірковий освітній компонент</i>
Загальна кількість годин	<i>120</i>
Кількість кредитів ECTS	<i>4</i>
Кількість змістових модулів	<i>2</i>
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>Не передбачено</i>
Форма контролю	<i>Екзамен</i>
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	<i>денна форма навчання</i>
Рік підготовки (курс)	<i>Четвертий (4 курс)</i>
Семестр	<i>8</i>
Лекційні заняття	<i>26</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>26</i>
Лабораторні заняття	<i>-</i>
Самостійна робота	<i>68</i>
Індивідуальні завдання	<i>-</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	
аудиторних	<i>4 год.</i>
самостійна робота студента	<i>4 год.</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Критичне мислення» є розвиток критичного мислення студентів та формування їхньої здатності обґрунтовано, логічно та критично аналізувати різні аспекти знань та ситуацій у різних галузях, включаючи фізичну культуру і спорт.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Освоєння основних понять та принципів критичного мислення:
 - Засвоєння базових термінів та концепцій, пов'язаних із критичним мисленням.
 - Розуміння основних принципів логічного та обґрунтованого мислення.
2. Вивчення методів аналізу та аргументації:
 - Розвиток навичок аналізу інформації та розрізнення аргументації в текстах.
 - Вивчення методів визначення доказів та їх переконливості.
3. Розвиток аналітичних та рефлексивних навичок:

- Здатність розглядати питання з різних точок зору.
- Розвиток рефлексивного мислення та вміння аналізувати власні переконання.

4. Методи критичного аналізу в різних галузях:

- Застосування критичного мислення у фізичній культурі та спорті.
- Вивчення практичних ситуацій застосування критичного аналізу в різних професійних галузях.

5. Практика критичного мислення в прийнятті рішень:

- Формування навичок критичного мислення для прийняття обґрунтованих рішень.

- Здатність визначати та оцінювати можливі альтернативи та їхні наслідки.

Ці завдання спрямовані на розвиток комплексу навичок, які будуть корисними студентам в їхньому особистому та професійному житті. Які конкретні питання чи аспекти вас цікавлять щодо мети та завдань курсу?

**Основні результати навчання та набуття компетентності, які вони форму-
ють:**

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

СК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Результати навчання (РН):

РН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

РН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

**3. Програма та структура навчальної дисципліни
«Критичне мислення»
повного терміну денної форми навчання**

Назви Змістовних модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лек	пр.	інд.	сп.
Змістовний модуль 1. Введення в критичне мислення					
Тема 1.1. Основні поняття та принципи критичного мислення.	9	2	2		5
Тема 1.2. Розвиток аналітичних навичок.	9	2	2		5
Тема 1.3. Критичне мислення в прийнятті рішень.	9	2	2		5
Тема 1.4. Логічне мислення та аргументація.	9	2	2		5
Тема 1.5. Систематизація інформації та критичне оцінювання джерел.	9	2	2		5
Тема 1.6. Етика критичного мислення.	9	2	2		5
Тема 1.7. Застосування критичного мислення в сучасному світі.	9	2	2		5
Разом за змістовним модулем 1	63	14	14		35
Змістовний модуль 2. Розширені теми критичного мислення					
Тема 2.1. Критичне мислення в мистецтві та літературі.	9	2	2		5
Тема 2.2. Глобальні виклики та критичне мислення.	10	2	2		6
Тема 2.3. Критичне мислення у наукових дослідженнях.	10	2	2		6
Тема 2.4. Критичне мислення у політиці та громадянському суспільстві.	10	2	2		6
Тема 2.5. Використання технологій для розвитку критичного мислення.	9	2	2		5
Тема 2.6. Застосування критичного мислення в конкретній області.	9	2	2		5
Разом за змістовним модулем 2	57	12	12		33
Всього годин	120	26	26		68

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовний модуль 1		
1	Визначення та аналіз конкретних термінів.	1
2	Логічні вправи для розвитку мислення.	1
3	Аналіз тексту на виявлення аргументації.	1
4	Вирішення проблемних ситуацій за допомогою критичного мислення.	1
5	Критичний огляд статей чи доповідей.	1
6	Груповий аналіз історичних подій.	1
7	Створення власних прикладів аргументації.	2
8	Рольові ігри для розвитку критичного мислення.	2
9	Критичний аналіз різних точок зору.	2
10	Порівняльний аналіз концепцій та теорій.	2
Змістовний модуль 2		
11	Логічні та риторичні прийоми аргументації.	1
12	Оцінка вагомості доказів.	1
13	Визначення переконливості аргументів.	1
14	Аналіз інформації з різних джерел.	1

15	Критичний аналіз дискусій та дебатів.	1
16	Вправи на вдосконалення аналітичних навичок.	1
17	Розбір кейсів з використанням критичного мислення.	1
18	Аналіз сучасних подій через призму критичного аналізу.	1
19	Використання логічних моделей для розв'язання проблем.	2
20	Критичний огляд наукових досліджень та публікацій.	2
	Всього годин	26

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
	Змістовний модуль 1	
1	Вплив критичного мислення на розвиток особистості.	2
2	Логічні парадокси та вправи для їх вирішення.	2
3	Критичний аналіз соціальних мереж та медіа.	2
4	Застосування критичного мислення у повсякденному житті.	2
5	Роль критичного мислення у вирішенні конфліктів.	2
6	Критичний аналіз мистецтва та культурних явищ.	3
7	Вплив історичних подій на формування критичного погляду.	2
8	Критичне сприйняття рекламних кампаній.	2
9	Етика та критичне мислення: взаємозв'язок.	2
10	Критичний огляд літературних творів та фільмів.	4
11	Критичний погляд на сучасні тенденції у науці.	2
12	Вплив медіа на формування громадської думки: критичний аналіз.	2
13	Аналіз психологічних аспектів прийняття рішень.	2
14	Критичний огляд сучасних політичних подій.	4
15	Використання критичного мислення у навчальному процесі.	2
	Змістовний модуль 2	
16	Критичний аналіз риторичних стратегій в політичних виступах.	2
17	Розгляд сучасних психологічних течій: критичний аналіз.	2
18	Критичний погляд на методологію наукових досліджень.	2
19	Визначення переваг та обмежень різних методів аналізу інформації.	2
20	Критичний аналіз етичних аспектів у сучасному бізнесі.	2
21	Аналіз соціокультурних аспектів сучасного спорту.	2
22	Визначення впливу інформаційних технологій на критичне мислення.	2
23	Критичний аналіз впливу мас-медіа на сучасну молодь.	4
24	Критичний погляд на філософські течії сучасності.	3
25	Критичний аналіз екологічних проблем.	2
26	Використання критичного аналізу у соціальних науках.	2
27	Критичний погляд на економічні та політичні теорії.	2
28	Аналіз впливу реклами на формування стереотипів.	2
29	Критичний погляд на інновації у сучасній технологічній сфері.	2
30	Критичний огляд подій в сучасному світі: аналітичний підхід.	2
	Всього годин	68

6. Контрольні питання, зразки тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

6.1. Контрольні питання

1. Що включає в себе поняття "критичне мислення"?
2. Які принципи логічного мислення є основними для критичного мислення?
3. Як критичне мислення сприяє розвитку особистості?
4. Як визначити аргументацію в тексті?
5. Як оцінювати достовірність доказів?
6. Чому важливо аналізувати інформацію з різних джерел?
7. Як критичне мислення може впливати на процес прийняття рішень?
8. Які аспекти критичного мислення можна застосовувати в повсякденному житті?
9. Як розпізнати логічні парадокси та як їх розв'язувати?
10. Які риторичні прийоми часто використовуються в аргументації?
11. Як визначити переконливість аргументів?
12. Як критичне мислення може допомогти вирішенні конфліктів?
13. Як впливає критичне мислення на сприйняття соціальних мереж та медіа?
14. Як критичне мислення може впливати на формування особистої думки в політичних питаннях?
15. Як розуміти етичні аспекти та їх взаємозв'язок із критичним мисленням?
16. Як аналізувати та оцінювати літературні твори чи фільми з позиції критичного мислення?
17. Як впливає історія на формування критичного погляду?
18. Як критичне мислення може впливати на громадську думку у сфері науки?
19. Як розрізнити факти від думок під час аналізу інформації?
20. Як критичне мислення сприяє вдосконаленню аналітичних навичок?
21. Як використовувати критичне мислення у навчальному процесі?
22. Як виявити стереотипи та уникнути їх впливу за допомогою критичного мислення?
23. Як аналізувати рекламні кампанії з точки зору критичного мислення?
24. Як критичне мислення може допомагати в розвитку індивідуальної творчості?
25. Як використовувати критичний погляд на історичні події?
26. Як критичне мислення може допомагати в аналізі історичних конфліктів?
27. Як розрізняти об'єктивність та суб'єктивність в інформації?
28. Як критичне мислення впливає на сприйняття культурних явищ та мистецтва?
29. Як визначити психологічні аспекти прийняття рішень з точки зору критичного мислення?
30. Як критичне мислення може допомагати в оцінці сучасних політичних подій?
31. Як розрізняти об'єктивність та суб'єктивність в мас-медіа?
32. Як використовувати критичний погляд на нові технології та їх вплив на суспільство?

33. Як критичне мислення може сприяти етичному розумінню у бізнесі?
34. Як аналізувати соціокультурні аспекти сучасного спорту через призму критичного мислення?
35. Як визначити вплив інформаційних технологій на формування критичного мислення?
36. Як критичне мислення може впливати на глибинність розуміння масових медіа?
37. Як визначити вагомість аргументів при обговоренні екологічних питань?
38. Як критичне мислення може допомагати в аналізі політичних дебатів?
39. Як розпізнати вплив реклами на формування стереотипів через критичний аналіз?
40. Як критичне мислення може бути застосоване у соціальних науках?
41. Як аналізувати та оцінювати економічні та політичні теорії за допомогою критичного мислення?
42. Як критичне мислення може допомагати розкрити недоліки та переваги інновацій?
43. Як використовувати критичний погляд на сучасні технології?
44. Як критичне мислення може допомагати в аналізі економічних проблем?
45. Як впливає реклама на формування стереотипів за допомогою критичного аналізу?
46. Як критичне мислення може допомагати в оцінці інновацій в технологічній сфері?
47. Як аналізувати соціокультурні аспекти спорту з точки зору критичного мислення?
48. Як визначити етичні аспекти використання інформаційних технологій за допомогою критичного погляду?
49. Як критичне мислення може впливати на розвиток освітніх технологій?
50. Як визначити об'єктивність та суб'єктивність при розгляді історичних фактів?
51. Як критичне мислення може бути застосоване у формуванні культурної та мовної ідентичності?
52. Як аналізувати психологічні аспекти масових подій за допомогою критичного погляду?
53. Як визначити етичні аспекти використання технологій у фізичній культурі та спорті?
54. Як критичне мислення може впливати на формування світогляду через вивчення літератури та фільмів?
55. Як розрізнати об'єктивність та суб'єктивність при аналізі наукових досліджень?
56. Як критичне мислення може допомагати в аналізі та розробці соціальних проектів?
57. Як визначити об'єктивність та суб'єктивність у рекламних кампаніях через критичний аналіз?
58. Як критичне мислення може впливати на освітні програми та навчальні методи?

59. Як аналізувати етичні аспекти рішень в галузі екології через призму критичного мислення?
60. Як критичне мислення може допомагати в оцінці та розвитку технологій енергоефективності?
61. Як розрізняти факти від думок в інформаційних текстах?
62. Як визначити недостовірність джерела інформації?
63. Як аналізувати логічні парадокси в аргументації?
64. Як виявити і уникнути впливу стереотипів на критичне мислення?
65. Як розпізнати логічні вади в аргументації?
66. Як аналізувати рекламні стратегії через призму критичного мислення?
67. Як оцінити ефективність аргументації в політичних дебатах?
68. Як розрізняти науковий факт від наукової думки?
69. Як аналізувати етичні аспекти в галузі мас-медіа?
70. Як виявити та уникнути впливу емоцій на процес критичного мислення?
71. Як розпізнати логічні помилки в аналізі статистичних даних?
72. Як визначити об'єктивність у висловлюваннях експертів?
73. Як аналізувати соціокультурні аспекти застосування технологій в спорті?
74. Як розпізнати логічні недоречності в аргументації?
75. Як оцінити вплив політичних переконань на критичне мислення?
76. Як аналізувати рекламу в контексті соціокультурних стереотипів?
77. Як визначити раціональність вирішення конфліктів через критичне мислення?
78. Як розрізнити науковий аргумент від псевдонауки?
79. Як аналізувати вплив соціальних мереж на формування громадської думки?
80. Як визначити етичні аспекти використання технологій у фізичній культурі?

6.2. Зразок варіанту екзаменаційного білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР ___ бакалавр ___ спеціальність ___ _017_ «Фізична культура і спорт»	Кафедра _фізичного виховання_ 2023-2024 н. р.	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ___ 1 ___ з дисципліни <u>Критичне мислення</u>	Затверджую Зав. кафедри _____ Костенко М.П. _____ 20 __ р. _
Екзаменаційні запитання			
1. Вплив інформаційних технологій на формування критичного мислення.			
2. Як визначити етичні аспекти використання технологій у фізичній культурі?			
Тестові завдання			
<p>1. Чим займається дисципліна "Критичне мислення"?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ А. Розвиток фізичних навичок ○ Б. Розуміння та оцінка інформації ○ В. Вивчення художніх творів ○ Г. Вирішення математичних задач <p>2. Що сприяє розвитку дисципліни "Критичне мислення"?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ А. Емоційний вираз ○ Б. Спроможність критично оцінювати докази та аргументи 			

- В. Швидкісний рефлекс
 - Г. Живописне мистецтво
- 3. Яку роль відіграє критичне мислення в процесі прийняття рішень?**
- А. Воно не має впливу на рішення
 - Б. Сприяє прийняттю обґрунтованих рішень
 - В. Зумовлює емоційний підхід
 - Г. Збільшує кількість прийнятих рішень
- 4. Що означає "аналіз інформації" в контексті критичного мислення?**
- А. Реклама продукції
 - Б. Здатність розглядати відомості та визначати їхню значущість
 - В. Масова інформація
 - Г. Резюме
- 5. Що включає в себе "етика критичного мислення"?**
- А. Зосередження на емоціях
 - Б. Вивчення етичних стандартів та відповідальності
 - В. Визначення трендів у соціальних мережах
 - Г. Зниження етичних стандартів
- 6. Для чого використовують "логічне мислення та аргументацію" в критичному мисленні?**
- А. Розповідь анекдотів
 - Б. Розбір логічних конструкцій та ефективна аргументація
 - В. Релаксація
 - Г. Вивчення граматики
- 7. Що означає "глобальні виклики" у контексті розширених тем критичного мислення?**
- А. Виклики конкретного регіону
 - Б. Виклики, що стосуються всього світу
 - В. Виклики лише в економіці
 - Г. Локальні проблеми
- 8. Які навички розвиваються у розширених темах критичного мислення?**
- А. Лише фізичні навички
 - Б. Глибше розуміння світу та культур
 - В. Вивчення різних мов
 - Г. Швидкісний читацький навик
- 9. Яку роль відіграє критичне мислення в політиці та громадянському суспільстві?**
- А. Не має жодного впливу
 - Б. Формує об'єктивні погляди
 - В. Змушує дотримуватися лише однієї позиції
 - Г. Залежить від емоційного ставлення
- 10. Які засоби можна використовувати для розвитку критичного мислення?**
- А. Тільки традиційні методи
 - Б. Інтернет і соціальні мережі
 - В. Сучасні технології та ресурси
 - Г. Лише відповіді А та В

6.3. Зразок тестових питань з дисципліни «Критичне мислення»

1. Що включає в себе поняття "критичне мислення"?
 - А. Інтелектуальний аналіз і оцінка інформації.
 - Б. Інтуїційне сприйняття дійсності.
 - В. Емоційне реагування на події.
 - Г. Відчуття стереотипів.
2. Які принципи логічного мислення є основними для критичного мислення?
 - А. Простота та наочність.
 - Б. Непереверені припущення.
 - В. Принцип розуміння істини.
 - Г. Амбігвітетність та випадковість.
3. Як критичне мислення сприяє розвитку особистості?
 - А. Зниження рівня самосприйняття.
 - Б. Збільшення пасивності.
 - В. Розвиток аналітичних та рефлексивних навичок.
 - Г. Збільшення впливу стереотипів.
4. Як визначити аргументацію в тексті?
 - А. Виявлення мовних фігур.
 - Б. З'ясування авторської інтенції.
 - В. Визначення висновків та підтримуючих доказів.
 - Г. Зосередження на емоційних аспектах.
5. Як оцінювати достовірність доказів?
 - А. Зосередження на авторитеті.
 - Б. Аналіз конфлікту інтересів.
 - В. Ігнорування джерел.
 - Г. Врахування особистих уподобань.
6. Чому важливо аналізувати інформацію з різних джерел?
 - А. Для збагачення мовлення.
 - Б. Для створення конфліктів.
 - В. Для отримання об'єктивного уявлення.
 - Г. Для підтримки власних стереотипів.
7. Як критичне мислення може впливати на процес прийняття рішень?
 - А. Збільшення швидкості прийняття рішень.
 - Б. Сприяння розгляду різних аспектів.
 - В. Ігнорування альтернативних варіантів.
 - Г. Зменшення важливості логічних зв'язків.
8. Які аспекти критичного мислення можна застосовувати в повсякденному житті?
 - А. Страх перед новими ідеями.
 - Б. Апатія до інших точок зору.
 - В. Аналіз ситуацій та власних переконань.
 - Г. Ухилення від висловлення власної думки.
9. Як розпізнати логічні парадокси та як їх розв'язувати?
 - А. Ігнорувати парадокси.
 - Б. Визначити найбільш популярний погляд.
 - В. Розуміти суперечливості та шукати рішення.
 - Г. Визначити "правильний" варіант думки.
10. Які риторичні прийоми часто використовуються в аргументації?
 - А. Поширення стереотипів.
 - Б. Використання емоційних засобів впливу.
 - В. Ігнорування контексту.
 - Г. Відмова від логічних аргументів.
11. Як визначити логічні вади в аргументації?
 - А. Аналіз красномовства.
 - Б. Підтримка авторитету.
 - В. Виявлення протиріччя в логіці.
 - Г. Ігнорування контексту.
12. Як критичне мислення сприяє розвитку творчих навичок?
 - А. Зниження здатності до інновацій.
 - Б. Розвиток гнучкості мислення.
 - В. Імітація стереотипів.
 - Г. Пасивне сприйняття інформації.
13. Які методи можна використовувати для аналізу соціокультурних аспектів через критичне мислення?

- А. Визначення релігійної приналежності.
 - Б. Розгляд етнічних стереотипів.
 - В. Ігнорування культурних відмінностей.
 - Г. Підтримка однобічного погляду.
14. Як виявити неперевірені припущення в аргументації?
- А. Визначення основної думки автора.
 - Б. Виявлення асоціаційних зв'язків.
 - В. Критичний аналіз припущень.
 - Г. Ігнорування невизначеностей.
15. Чому важливо розрізняти між фактами та думками?
- А. Для створення власних думок.
 - Б. Збільшення об'єктивності аналізу.
 - В. Ігнорування індивідуальних поглядів.
 - Г. Підтримка стереотипів.
16. Як розпізнати вплив емоцій на аргументацію?
- А. Приховані стереотипи.
 - Б. Виявлення емоційних висловлювань.
 - В. Ігнорування емоцій.
 - Г. Зосередження на логіці.
17. Як критичне мислення може сприяти формуванню культурної ідентичності?
- А. Прихильність до стереотипів.
 - Б. Активне дослідження культурних особливостей.
 - В. Імітація інших культур.
 - Г. Ігнорування культурних різниць.
18. Як використовувати критичне мислення у процесі освіти?
- А. Пасивне сприйняття інформації.
 - Б. Аналіз і критика отриманої інформації.
 - В. Ігнорування різноманітності точок зору.
 - Г. Створення власних догматів.
19. Як визначити етичні аспекти використання технологій у фізичній культурі?
- А. Зосередження на технічних характеристиках.
 - Б. Розгляд впливу технологій на здоров'я.
 - В. Ігнорування етичних питань.
 - Г. Спрощення аналізу до емоційних аспектів.
20. Як використовувати критичне мислення для визначення об'єктивності інформації?
- А. Прихильність до власних переконань.
 - Б. Аналіз контексту та джерела інформації.
 - В. Ігнорування різних точок зору.
 - Г. Визначення домінантного мнення.
21. Які когнітивні помилки можуть впливати на об'єктивність аналізу інформації?
- А. Послідовність мислення.
 - Б. Аналіз статистичних даних.
 - В. Групове мислення.
 - Г. Аналіз різноманітності точок зору.
22. Як розпізнати апелювання до авторитету в аргументації?
- А. Визначення логічної структури.
 - Б. Виявлення відсутності аргументів.
 - В. Визначення зазначення джерела.
 - Г. Ігнорування авторитетів.
23. Як критичне мислення може виявитися корисним у спорті?
- А. Відшукання слабкостей суперників.
 - Б. Підтримка агресивної поведінки.
 - В. Виявлення альтернативних стратегій.
 - Г. Використання емоційного заряду.
24. Як визначити кількісний підхід до аналізу інформації через критичне мислення?
- А. Зосередження на якості доказів.
 - Б. Використання статистичних методів.
 - В. Аналіз контексту без кількісної оцінки.
 - Г. Ігнорування даних.
25. Як визначити ступінь впливу соціокультурного контексту на аргументацію?
- А. Ігнорування контексту.
 - Б. Визначення асоціацій зі словами.
 - В. Аналіз відмінностей культур.
 - Г. Використання загальних тверджень.
26. Як розпізнати аргументацію на основі афективних доказів?

- А. Зосередження на фактах.
 - Б. Визначення емоційно забарвленої лексики.
 - В. Використання формальної логіки.
 - Г. Ігнорування емоцій.
27. Як критичне мислення може сприяти виявленню внутрішньої суперечливості в ідеях?
- А. Визначення об'єктивних фактів.
 - Б. Зосередження на консервативних поглядах.
 - В. Виявлення аргументів і протиріччя.
 - Г. Ігнорування внутрішніх суперечностей.
28. Як використовувати критичне мислення для ефективного вирішення проблем у групі?
- А. Ухилення від участі в дискусіях.
 - Б. Аналіз і обговорення різних підходів.
 - В. Відмова від альтернативних ідей.
 - Г. Ігнорування колективного рішення.
29. Як критичне мислення впливає на процес самовдосконалення?
- А. Збереження статус-кво.
 - Б. Розвиток рефлексивних навичок.
 - В. Відмова від критики власної особистості.
 - Г. Ігнорування власних помилок.
30. Як визначити логічні парадокси в аргументації?
- А. Визначення загального висновку.
 - Б. Зосередження на емоційних аспектах.
 - В. Розуміння протиріччя в логіці.
 - Г. Ігнорування логічних аспектів.
31. Як критичне мислення може впливати на управління конфліктами?
- А. Сприяння конструктивному діалогу.
 - Б. Ухилення від вирішення проблем.
 - В. Використання агресивних методів.
 - Г. Ігнорування конфліктів.
32. Як розпізнати обмеженість поглядів у критичному аналізі інформації?
- А. Аналіз структури аргументів.
 - Б. Приховані стереотипи.
 - В. Визначення джерела інформації.
 - Г. Ігнорування різноманітності точок зору.
33. Як використовувати критичне мислення для аналізу політичних подій?
- А. Відмова від участі в обговореннях.
 - Б. Виявлення багаторівневих аспектів ситуації.
 - В. Зосередження на партійних поглядах.
 - Г. Ігнорування політичних тем.
34. Як розпізнати використання психологічного тиску у рекламі?
- А. Визначення логічної структури.
 - Б. Виявлення емоційного впливу.
 - В. Зосередження на технічних аспектах.
 - Г. Ігнорування психологічного впливу.
35. Як критичне мислення може покращити сприйняття мистецтва?
- А. Відмова від інтерпретації творів мистецтва.
 - Б. Зосередження на суб'єктивних враженнях.
 - В. Аналіз стилів та технік виконання.
 - Г. Ігнорування емоційного відгуку.
36. Як використовувати критичне мислення для оцінки економічних рішень?
- А. Відмова від аналізу економічних факторів.
 - Б. Виявлення потенційних наслідків рішень.
 - В. Зосередження на особистих переконаннях.
 - Г. Ігнорування економічної складності.
37. Як критичне мислення може виявити вплив соціальних мереж на погляди людей?
- А. Прихильність до інтернет-маркетингу.
 - Б. Аналіз інформаційної взаємодії в соцмережах.
 - В. Зосередження на традиційних джерелах інформації.
 - Г. Ігнорування соціального впливу.
38. Як використовувати критичне мислення для аналізу етичних аспектів наукових досліджень?
- А. Відмова від оцінки етичних питань.
 - Б. Розгляд впливу досліджень на суспільство.
 - В. Зосередження на внутрішніх моральних переконаннях.
 - Г. Ігнорування етичних норм.
39. Як розпізнати використання апелювання до емоцій в мовленні?

- А. Зосередження на логічних аргументах.
 - Б. Виявлення вживання емоційно забарвленої лексики.
 - В. Аналіз синтаксичної структури.
 - Г. Ігнорування мовленнєвих засобів.
40. Як використовувати критичне мислення для аналізу засобів масової інформації?
- А. Прихильність до однобічних джерел.
 - Б. Зосередження на героїчному поданні фактів.
 - В. Виявлення впливу засобів масової інформації на громадську думку.
 - Г. Ігнорування засобів масової інформації.
41. Як визначити наявність логічної послідовності в аргументації?
- А. Зосередження на емоційних аспектах.
 - Б. Виявлення протиріччя в логіці.
 - В. Розгляд структури аргументів.
 - Г. Ігнорування логічних взаємозв'язків.
42. Як розпізнати недостатню обґрунтованість тверджень в аргументації?
- А. Виявлення конкретних доказів.
 - Б. Зосередження на загальних твердженнях.
 - В. Аналіз авторитетів.
 - Г. Ігнорування обґрунтованості.
43. Як критичне мислення може виявити вплив культурних стереотипів у мовленні?
- А. Визначення загальних фактів.
 - Б. Зосередження на структурі мовлення.
 - В. Аналіз схильностей до стереотипів.
 - Г. Ігнорування культурних відмінностей.
44. Як використовувати критичне мислення для оцінки ступеня нейтральності джерела інформації?
- А. Відмова від аналізу джерела.
 - Б. Зосередження на ідеологічних поглядах.
 - В. Аналіз об'єктивності та обґрунтованості.
 - Г. Ігнорування нейтральності джерела.
45. Як розпізнати використання загальних міркувань в аргументації?
- А. Виявлення конкретних прикладів.
 - Б. Зосередження на статистичних даних.
 - В. Розгляд абстрактних концепцій.
 - Г. Ігнорування загальних висновків.
46. Як критичне мислення може виявити тенденційність у висловлюваннях?
- А. Визначення конкретних фактів.
 - Б. Зосередження на аналізі структури мовлення.
 - В. Аналіз вживання емоційно забарвленої лексики.
 - Г. Ігнорування тенденцій в мовленні.
47. Як використовувати критичне мислення для аналізу рекламних стратегій?
- А. Відмова від оцінки реклами.
 - Б. Зосередження на естетичних аспектах.
 - В. Аналіз використання психологічного впливу.
 - Г. Ігнорування рекламних стратегій.
48. Як розпізнати використання аргументації на основі аналогій?
- А. Виявлення структурних елементів.
 - Б. Зосередження на специфічних прикладах.
 - В. Розгляд логічної послідовності.
 - Г. Ігнорування аналогій.
49. Як критичне мислення може допомогти у виборі інформації для досліджень?
- А. Виявлення тенденцій в дослідженнях.
 - Б. Зосередження на випадкових джерелах.
 - В. Аналіз структури досліджень.
 - Г. Ігнорування додаткових джерел.
50. Як розпізнати використання апелювання до страху в аргументації?
- А. Визначення об'єктивних даних.
 - Б. Зосередження на логіці висловлювань.
 - В. Виявлення вживання емоційно забарвленої лексики.
 - Г. Ігнорування емоційного впливу.
51. Як критичне мислення може допомогти в оцінці аргументації на тему зміни клімату?
- А. Відмова від розгляду наукових доказів.
 - Б. Зосередження на особистих поглядах.
 - В. Аналіз наукових методів та даних.
 - Г. Ігнорування питань про клімат.
52. Як розпізнати використання статистичних даних у висловлюваннях?

- А. Виявлення звернення до експертів.
 - Б. Зосередження на загальних твердженнях.
 - В. Аналіз конкретних числових значень.
 - Г. Ігнорування статистичних аспектів.
53. Як критичне мислення може виявити маніпуляцію мовою у політичному дискурсі?
- А. Визначення загальних тверджень.
 - Б. Зосередження на аргументації супротивників.
 - В. Аналіз вживання емоційно забарвленої лексики.
 - Г. Ігнорування політичного мовлення.
54. Як розпізнати недостатню зваженість доказів у висловлюваннях?
- А. Виявлення конкретних прикладів.
 - Б. Зосередження на загальних твердженнях.
 - В. Аналіз важливих аспектів доказів.
 - Г. Ігнорування доказів.
55. Як використовувати критичне мислення для аналізу медійних публікацій?
- А. Прихильність до односторонніх джерел.
 - Б. Зосередження на емоційних аспектах.
 - В. Аналіз об'єктивності та обґрунтованості.
 - Г. Ігнорування медійних публікацій.
56. Як розпізнати використання релятивізму в аргументації?
- А. Визначення об'єктивних фактів.
 - Б. Зосередження на різних точках зору.
 - В. Розгляд конкретних прикладів.
 - Г. Ігнорування різноманітності точок зору.
57. Як критичне мислення може виявити використання апелювання до авторитету в аргументації?
- А. Визначення об'єктивних фактів.
 - Б. Зосередження на логіці висловлювань.
 - В. Розгляд важливості авторів.
 - Г. Ігнорування авторитетів.
58. Як розпізнати використання анекдотів у мовленні з метою впливу?
- А. Зосередження на смішних аспектах.
 - Б. Аналіз структури анекдотів.
 - В. Виявлення емоційного впливу.
 - Г. Ігнорування використання анекдотів.
59. Як критичне мислення може допомогти у розкритті ідеологічних упереджень?
- А. Виявлення логічних аспектів.
 - Б. Зосередження на структурі мовлення.
 - В. Розгляд схильностей до упереджень.
 - Г. Ігнорування ідеологічних аспектів.
60. Як розпізнати використання структурних елементів у висловлюваннях для підсилення впливу?
- А. Зосередження на конкретних прикладах.
 - Б. Виявлення емоційного впливу.
 - В. Розгляд структури аргументації.
 - Г. Ігнорування структурних елементів.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Критичне мислення» застосовуються такі методи навчання, як:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

а) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

б) За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

в) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові.

г) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Форми контролю

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого вченою радою НУБіП України 26 квітня 2023 року, протокол № 10 видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль з дисципліни здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу, отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Семестрова атестація (підсумкова) проводиться у формі семестрового екзамену.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамен відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзамену визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Таблиця 1

Оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Для визначення рейтингу здобувача з виконання програми навчальної дисципліни **Рпр.** (до 100 балів), одержаний рейтинг з екзамену (підсумкової атестації,

Rat.) (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи **Rн.р.** (до 70 балів): $R_{пр.} = R_{н.р.} + R_{ат.}$

Підсумкова оцінка студенту виставляється з урахуванням виконання основних видів діяльності за модулями та складання екзамену (табл. 2):

Таблиця 2

Розподіл балів, які формують підсумкову оцінку студента з дисципліни

Види діяльності	К-ть балів
Змістовний модуль 1.	
	100
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 1	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 2	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 3	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 4	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 5	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 6	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 7	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 8	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 9	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 10	5
Наявність конспектів за темами самостійної роботи	20
Модульна контрольна робота. Виконання 30 тестових завдань за тематикою змістовного модуля	30
Змістовий модуль 2.	
	100
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 11	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 12	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 13	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 14	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 15	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 16	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 17	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 18	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 19	5
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 20	5
Наявність конспектів за темами самостійної роботи	20
Модульна контрольна робота. Виконання 30 тестових завдань за тематикою змістовного модуля	30
Всього за види діяльності (Рейтинг навчальної роботи - Rн.р.)	70
Екзамен (Рейтинг підсумкової атестації – Rat.)	30
Рейтингова оцінка навчальної дисципліни – Rн.д.	100

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Презентації, тестові завдання, доповіді, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
--	---

Політика щодо академічної доброчесності:	Презентації, тестові завдання, доповіді повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Критичне мислення»

10.1. Критерії оцінювання відповіді студентів на практичних заняттях (оцінюється до 5 балів)

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
5	Студент має глибокі міцні і системні знання з теми, використовує наукову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Вміє працювати з науковою літературою. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи наукову термінологію. Не допускає помилок в усній формі.
4	Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, виконує практичну роботу без помилок, але може допустити неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей, незначні мовні помилки в наведених прикладах. Студент недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
3	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниково-вий запас не дає змогу оформити ідею.
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів, допускаючи при цьому суттєві помилки.

10.2. Критерії оцінювання самостійної роботи (оцінюється до 20 балів)

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
20	Студент опрацював всі 100% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.
17-19	Студент опрацював 90-80% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем, що підтверджується конспектом.
14-16	Студент опрацював в 70% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем, що підтверджується конспектом.
11-13	Студент опрацював 60% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем, що підтверджується конспектом.
8-10	Студент опрацював 50% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.
5-7	Студент опрацював 40-30% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.

2-4	Студент опрацював 20% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.
1	Студент опрацював 10% тем самостійної роботи за відповідним змістовним модулем якісно і повно, що підтверджується конспектом.

10.3. Критерії оцінювання виконання тестових завдань модульних контрольних робіт (оцінюється до 30 балів)

Виконання студентами тестових завдань за тематикою змістовних модулів оцінюється в 1 бал за кожний правильний варіант відповіді.

10.4. Критерії оцінювання складання студентами екзамену (оцінюється в 30 балів)

Критерії оцінювання написання студентом відповідей на екзаменаційні запитання. Відповідь на одне екзаменаційне запитання, оцінюється до **10** балів (2 питань по **10** балів):

Оцінка, в балах	Критерії оцінювання
9-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу
7-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки
5-6	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки

Написання тестових завдань, оцінюється до 10 балів. За кожну правильну відповідь на питання, студент отримує 1 бал (10 питань*1 бал = 10 балів).

11. Методичне забезпечення

Методичним забезпеченням навчальної дисципліни «Критичне мислення» є:
 - Навчальний план підготовки майбутнього фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

- «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» (затверджено Вченою радою НУБіП України від 26.04.2023 р. протокол № 10);
- ця робоча програма;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- завдання для самосійної роботи студентів;
- контрольні питання для поточного і підсумкового контролю;
- слайди, відео фрагменти навчального матеріалу;
- електронні презентації навчального матеріалу.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Авершин, А.О., Яковенко, Т.В. (2021). Формування критичного мислення у студентів інженерно-педагогічних ВНЗ. Проблеми інженерно-педагогічної освіти: Зб. наук. праць, №24-25, 134–145.
2. Глазкова І.Я. Навчальний діалог як засіб формування навичок критичного мислення // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). №4. Бердянськ: БДПУ, 2018. С.57-62.
3. Козира, В.М. (2019). Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навчально-методичний посібник для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО.
4. Кругляк М. І. Критичне мислення. Матеріали III частини онлайн-курсу «Логіка, аргументація, критичне мислення» [в блозі <https://criticalthinkerua.wordpress.com>] / М. І. Кругляк. Київ, 2021. 193 с.
5. Ліпман, М. Чим може бути критичне мислення? [Текст] // Вісник програм шкільних обмінів, 2016, № 27. С. 17-23.
6. Мороченкова, И. А. (2015). Проблемы и пути формирования критического мышления студентов университета. Проблемы высшего и среднего образования, 6, 12–18.
7. Пометун, О., Пироженко, Л. (2014). Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. К.: А.С.К.
8. Терно, С. (2013). Критичне мислення – середньовічна відсталість? Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Вип. XXXVII, 301-306. Хачумян, Т. І.
9. Халабузар О.А. Характеристика помилок та утруднень під час формування критичного мислення як одного з показників культури логічного мислення студентів /О.А.Халабузар // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). №4. Бердянськ: БДПУ, 2018. С. 118-125.

Додаткові:

10. Lipman M. Critical thinking: What can it be? / Matthew Lipman. – Institute of Critical Thinking. Resource Publication, 1988. Series 1. № 1. –12 p.
11. Lipman M. Thinking in education / Matthew Lipman. Cambridge : Cambridge university press, 1991. 188 p.
12. Paul R. Critical Thinking: What every Person Needs to Survive in a Rapidly Changing World / Richard Paul. [Edited by A. J. F. Binker]. Center for Critical Thinking and Moral Critique Sonoma State University, 1990. 575 p.
13. Клустер Д. Что такое критическое мышление / Девид Клустер // Русский язык. 2022. № 29. С. 3. Режим доступа: <http://rus.1september.ru/2002/29/2.htm>
14. Кови С. Семь навыков высокоэффективных людей / Стивен Р. Кови. – Львов : Изд-во "Світ", 2014. 452 с.
15. Линдсей Г. Творческое и критическое мышление / Г. Линдсей, К. С. Халл, Р. Ф.
16. Папіжук, В. О., Кузьменко, О. Ю., Лісова, Ю. О. (2021) Критичне мислення як освітня інновація в Україні: здобутки та перспективи. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник

наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 3 (43). с. 180-185.

17. Терно С. Світ критичного мислення: образ та мімікрія / Сергій Терно // Історія в сучасній школі. 2020. № 7-8. С. 27-39.

18. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. Київ : Вид-во «Плеяди», 2016. 220 с.

19. Тягло А. В. Критическое мышление: проблема мирового образования XXI века / Тягло А. В., Воропай Т. С. // Постметодика. 2011. № 3 (35). С. 19-26.

20. Формування критичного мислення студентів вищих навчальних закладів засобами інформаційних технологій (Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09) Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди, Харків.

Інформаційні ресурси:

21. Липман М. Чем может быть критическое мышление? / М. Липман. – Режим доступа: <http://www.debatam.ru/obrazovanie/chem-mojet-byt-kriticheskoe-myshlenie/>

22. Липман М. Рефлексивная модель практики образования / М. Липман. – Режим доступа: <http://www.philosophy.ru/iphras/library/deti/ch2.html>

23. Халперн, Д. Психология критического мышления [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://www.ereading.club/bookreader.php/110655/Halpern__Psihologiya_kriticheskogo_myshleniya.html

24. Бібліотека Міжнародного центру Критичного мислення (корисні матеріали англійською): <http://www.criticalthinking.org/pages/index-of-articles/1021/>